

A városkormányzó rendeletei.

I.

Ezer koronán felül nem szabad pénzt vinni a szerbek által megszállt területekre.

A szerb pénzügyminiszter közli velünk, hogy tekintettel a megszállt területre oly nagy mennyiségű papírpénz behozatalára, az 1918. december 12-én kiadott A. N. 1261. számú rendeletet a teljes szigorral fogják alkalmazni. Ennélfogva ezer koronát meghaladó összeg nem vihető át többé a szerbek által megszállt területekre. Ellenkező esetben ezen összeg a szerb hatóságok által elkoboztatnak. Ezen rendelet végrehajtásával a szerb katonai hatóságok, a szerb vámhivatalnokok és rendőrtisztviselők vannak megbízva.

II.

Közlekedés a Maros folyótól északra fekvő területekre.

A magyarországi francia csapatok tábornok-főhadvezetője a románokkal kötött megállapodás értelmében engedélyezi Szeged, a francia megszállás alatt fekvő területek és a Maros folyótól északra fekvő Tisza és Maros vidéke közötti közlekedést. Az Algyő és Tápén való átkelés jelenleg be lévén tiltva, a közlekedés csupán Makón át történhetik.

A kérelmezők a francia hatóságok által aláírt igazolványukkal *Betrix* ezredes, *Ger-toux* főhadnagy és a 210. francia gyalogezred Ezredes-Parancsnokának aláírásával ellátva — minden más aláírást kizárva — a makói román parancsnokságnál jelentkezni tartoznak láttatkozás végett.

Állandó igazolványok kiadatnak oly személyek részére, akik a Tisza folyó keleti partján és a Maros északi partján óhajtanak munkába állani.

III.

Kávéház bezárása.

A Fodor Albert ur tulajdonát képező, Feketesas-utca 13. szám alatt levő nyilvános kávéház helyiségeiben az ezredeskormányzónak a francia katonákra vonatkozó rendeletei figyelmen kívül maradtak. Ennélfogva ezen nyilvános helyiség látogatása a mai naptól kezdve magánosoknak ép úgy, mint katonáknak egy hónapon át be van tiltva.

IV.

Zárórameghosszabítási engedély.

A Tisza-szálló tulajdonosának engedély adatott a záróra meghosszabbítására 1919. június 12-én reggel 1 óráig. — Egy hangverseny rendezése céljából a helyi színház négy tagjának közreműködésére és ennek befejezése után bál megtartására.

Szeged város kormányzója.
Betrix ezredes, s. k.

Franciák Szegeden.

I. A fehér kenyér.

Mikor hazajött Mihály Romániából, azt mondta a feleségének, hogy mindenféle nemzetségbeliéknél akadnak jószívű emberek, s három hónapos kubikmunka keresetét átadta az asszonynak. Az asszony gyanakodva nézte a kevés pénzt. — Három hónapra csak ennyi?

— Négy hétig feküdtem, Mári, minden nap gyülvő forrásban, azért ilyen kicsi a bankó. Talán sosem látom meg a családomat, ha szállásadó gazdámék éjnappali ápolásba nem vesznek. Még citrónos vizet is ők adtak. Mintha csak te lettél volna melletttem, úgy vigyázott rám az oláh asszony. Pedig a tisztaságtól nem ragyogott a házuk.

— Hej, hát csak másutt is vannak jó lelkűk! Aztán piszkosok voltak. Hogy lehet az?

— Hát csak úgy. Teremnek ott is, mint szennyos subán a gallér.

Ez volt a békeidőben, mikor a Rókusvégi Mihály a dorozsmai földmunkásokkal kubikmunkára ment Romániába és ott beteg lett.

Tizenhét ószén újra haza jött Mihály, de nem kubikmunkáról, hanem a nagy szerb hegyek közül emberkaszálsról. Pénz helyett hozott a mellén megfakult medáliákat, a mellén belül pedig olyan mély és fulasztó köhögést, hogy holtig el nem nyüvi.

— Átlótt mellet félnapig feküdtem észen kívül a hideg hegyi folyó szélében. Ugy húzott ki egy nagy szakállu öreg szervián. Talán rosszul is tette, — s hosszasan köhögött.

— Mihály, Mihály, négy apró családod van. Hej, ott is akad jó lélek.

Csak harminenég éves volt még a Mihály s csakugy lézengett, ha bejött a város házára a segélyért. Nem birta már a nehéz földmunkát, de ilyen nem is akad, könnyebb is ritkán, a nagyon szükséges alvás helyett időközönként éjjel boltokat őrzött.

Nem nagy boldogságban telt az idő, s a rokkant ember még rokkantabb lett. Lassanként a bolt őrzése is, a könnyebb foglalkozás is elmaradt, napos időben leványadt tagjaival kiült a ház elé, vontatott szót váltott a jövő-menőkkel, fájdalmas mosolya pihent a körülötte lebzselő négy éves Pista és hat éves Jóska gyerekei. A másik két nagyobb iskolába járt, ha a betegetől üres volt az. Aztán nézte a szaladó felhőket, melyek Szerbia felől jöttek és Románia felé mentek. A felesége, ez alatt napi négy koronáért, valamire takarításra járt.

— Nem jó már nekem élni, — sóhajtott mélyet.

— Ne kísérsd, Mihály, az Istent, — szólta rá a bicogólábu, félszemére vak apja, az öreg Csóti, — meglásd, megjön még a te egészséged is. A tüdőmfű mindent meggyógyít. Gondolj ránk is.

— Az én karjaim az ásót soha nem fogják többé forgatni. — Soha-soha. — Ki és miből szel majd maguknak kenyeret?

— Majd megsegít az, akit nem látunk, de tudunk, aztán vannak még jó emberek is, csak csöndösödj, édes fiam.

— A munkát nem pótolja senki és semmi.

A két rokkant elhallgatva nézte tovább az utcát. Az egyik a múltba tekintett, mikor még látott és vidám is volt, de ez nem tér vissza, a másik a jövőbe, mely csillagatlan sötétségével állott előtte. Köhög, köhög és az ásót nem forgathatja többé.

Megjött a Mári is, jókedvvel, két helyen is takarított, egész jövő héten, jó pénzért, mosni fog. Kenyeret és krumplit hozott. Hamar elkészítette az ebédet: sok lére, krumplis paprikást.

— Nekem kisebb karajt vágjál, több jusson a növendék gyerekeknek, — szólta Mihály halkán az asztalnál. — Édes apámnak is nagyobbat adj, ő öreg.

Az asszony kifordult a földes szobából, hogy kiesorduló könnyét ne lássák. Hát ugy

van, hogy kicsi és drága a kenyér, de meg nem is kapni, a kereset pedig csekély. Uram Istenem, mi is vár ráink?

Sínylődesben tovább tell az idő. Mihály állapota rosszabbodott, a hörgő köhögés nem hagyta aludni, most már nem csinált, vonszolta a tagjait, kelt, feküdt. A kenyér is mindig kisebbedett és drágult, a rejtett bánnal az asszony is fogyott, meggyelével dohányát az öreg Csóti is hallgatagabban szor tyogtatta.

— A magzatoknak adjál, azok éhesek, meg az édes apámnak, az öreg, sokat dolgozott és fölnevelt.

Az októberi nagy forradalom mélyebben nem érintette őket. Az emberi jogok és szabadság szellője nem vert hullámokat a Csótiék lelkében. Király vagy elnök, az mindegy mi betegek és éhesek vagyunk, — futott át Mihály lelkén.

Uj Szegedre bevonultak a szerbek, Szegedre a franciák: elmaradt a liszt, a szén, a fa, beköszöntött a munkanélküliséggel a hallatlan drágaság és nincsetlenség.

Mihály valahogyan és valameddig kapta a munkanélküliek napi tizenöt koronáját s ezen dugva vettek 2—3 kiló kenyeret s egy kanál zsirt, meg egy marok krumplit. Néhány nyaláb fához a jószívű polgármester kegyelméből jutottak.

— Csak a gyerekeknek, — sugta a fal felé fordulva. De már kis szeletet sem igen volt miből vágni.

Az idén, május elején, már veszélyesen dagadt a Tisza. Sok ezer emberrel magam is kijártam naponta a partjára, ott néztem a felső leányiskola előtt, a szennyos hullámok hogy nyelik el a lépesőket, a kőpárkány téglasorai hogyan tűnedeznek el a vízben. Ebéd után szoktam itt ödöngeni és sok dolgot meglátok.

— Nincs már miből vágni, — tagolta a beteg. Az öreg Csóti erre kibicegett a két aprósággal hazulról.

Az iskolának folyóra néző ablakaiban francia katonák állottak. 20—22 éves legények; öregebbek is jócskán, apasorban, a kevesebbje vidám, fütyürésző, legtöbbször méla tekintetű, borongós arcú, nézve a folyót, vagy elgondolkozva az újszegedi messi semmiséget. De sok bánat és sóvárgás lehet itt is, pedig egészségesek és jóllaknak.

A folyóra nyíló kapuban szuronyos vitézek álltak. Az egyik csöppnyi magyar gyerekekkel játszott, megsimítva annak az arcát. A kapumelletti ablakból két idősebb francia közember az arcukra kiülő jólélekkel kísérte a játékot, midőn megnőtt a jövő-menő gyerekekből verődött társaság, le is szóltak, az egyiket félkarral, nevetve föl is emelték. Ott hon, a borteremő Sámpanyban, amit a németek összeföldultak, ugyan meg vannak-e az ő gyermekeik, játszanak-e, mit csinálnak? Hát a feleség? Az ő szülőföldjüket ugyan kinyitja most? Mon Dgő, de messze is van a mi hazánk, a mi kis családjunk! És hirtelen félképen csókolt és leeresztette a fölemelt gyermeket.

Most hangos kiáltás hangzott az iskola sarkáról. A francia közlegények beljebb húzódtak az ablakból, az őrtállók kiegyenesedtek, a gyermekek a föld felé szaladtak. A nagyon mérges tiszt kiáltott végig az iskola folyóra eső vonalán, azután, mind aki rendet csinált, elment.

— Jóska, Pista, most most — szólott egy öreg botra támaszkodó ember. Az öreg Csótit láttam közelemben, a kőpartról az iskola ablakaiban álló francia katonákat figyelve, — a mérges tiszt elment, most, de szépen köszönjétek.

A 4—6 éves két apróság odament a kapu melletti ablakhoz és gyermekek örömmel, vidáman fölkiáltott:

— Bon zsur, franciák!

Óráját és ékszereit

javítsa elsőrangú óra- és ékszer-üzletben. Szolid árak!

Órában és ékszerekben nagy raktár.

FISCHER K.